

Cleano Group är ett familjeföretag som säljer produkter och service inom disk och hygien.

Så kommer du igång med ISO 26000

Towe Grew

»För att lyckas med ISO 26000 krävs en övertygelse i ledningsgruppen om att de här frågorna är viktiga. Dessutom måste det finnas en utsedd ansvarig person som motar in oss igen i fållan om vi går åt fel håll. Annars går det inte att jobba lika strukturerat med frågorna.«

Towe Grew, vd för Diskteknik och Jasico

Trots att den av många efterlängtade vägledande standarden inom socialt ansvarstagande, ISO 26000, ännu inte är helt fastställd går den att använda i praktiken. Till pionjärerna hör disk- och hygienkoncernen Cleano Groups svenska bolag, Diskteknik AB och Jasico AB. Här berättar de hur de har gått tillväga.

DET HELA SATTE fart i mars 2008 när deras samhällsengagerade kund Harrys Pubar bad sina leverantörer, däribland Diskteknik, berätta om hur de arbetade med socialt ansvar. Även om Diskteknik ända sedan starten på 1970-talet har byggts upp av liknande värderingar, via grundaren *Lars Barkström*, upptäckte de att deras befintliga arbete med socialt ansvar var dåligt paketerat och otydligt kommunicerat.

– Ska du berätta för någon måste du bli väldigt konkret. Det fick oss att börja tänka och arbeta på ett mer strukturerat sätt, säger *Towe Grew*, vd för Cleano Groups svenska bolag.

Start med förhinder

Nu inleddes en intensiv jakt efter en användbar modell för socialt ansvarstagande bland en djungel av riktlinjer, rekommendationer och råd som till en början gav upphov till mer frå-

gor än svar. Men slutligen hittade Cleano en som kändes seriös, genomtänkt och välgenomarbetad. Det var ISO:s nya vägledning inom området, 26000. Att den dessutom var internationell och ingick i ISO-arbetet var en klar fördel, då de redan arbetade med miljöledning enligt ISO 14001 och kvalitetsledning enligt ISO 9001.

Jobbade på eget sätt

– I december 2008 hade vi en kick-off för hela organisationen. Då presenterades hur vi ville paketera socialt ansvar och att vi också tittade på ISO 26000. Sedan blev det stopp. Viljan fanns men vi var villrådigas kring hur vi skulle gå vidare, säger *Ulrika Jupiter*, miljö- och kvalitetschef för Cleano Groups svenska bolag.

Alla utkast av standarden var på engelska, buntarna massiva och svårgenomträngliga. Det kändes oöverstigligt. ISO 26000 lades för

Vad är ISO 26000?

Syftet

Syftet med ISO 26000 »Guidance on Social Responsibility« är att den ska förtydliga innebörden av socialt ansvarstagande och vara ett konkret verktyg för alla organisationer som arbetar för en hållbar utveckling. Den innehåller en gemensam och globalt accepterad syn på definitioner, principer och kärnområden samt metoder för intressentdialog och kommunikation inom området socialt ansvarstagande. Standarden är helt frivillig och gäller alla typer av organisationer. Till skillnad från andra standarder inom hållbarhetsområdet är den inte certifierbar.

Kärnområdena

- Organisationsstyrning
- Mänskliga rättigheter
- Arbetsvillkor
- Miljö
- Ansvarsfulla affärsmetoder
- Konsumentfrågor
- Lokal samhällsutveckling

Principerna

- Ansvarsskyldighet
- Transparens
- Etiskt uppträdande
- Respekt för intressenterna
- Respekt för lagen
- Efterlevnad av internationella uppförandenormer
- Respekt för mänskliga rättigheter

Tänk på det här när du ska börja jobba

- Ha en engagerad och övertygad ledning.
- Avsätt pengar och tid.
- Utse en ansvarig för arbetet.
- Jobba strukturerat – gör en gapanalys på egen hand eller ta hjälp av konsult.
- Intervjua många olika personer vid gapanalysen (för att få så realistiskt underlag som möjligt).
- Integrera arbetet i den vanliga verksamheten.
- Förankra det väl i organisationen.

tillfället åt sidan och Cleano började istället så smått jobba med socialt ansvar på sitt eget sätt, även om de fortsatte att följa den framväxande standarden genom SIS:s frukostseminarier och andra aktiviteter kring den.

Men så under hösten 2009 kontaktades Cleano av konsultföretaget Goodpoint. Goodpoint hade från sin horisont också bevakat ISO 26000 och hade nu utvecklat ett analysverktyg, en slags nuläges-/gapanalys, för ISO 26000. De behövde pilotföretag att testa det på.

– Vi hade tidigare samarbetat och de visste att vi var intresserade av ISO 26000. När deras erbjudande kom sa vi bara: Nu kör vi! Så här i efterhand kan jag säga att det har varit värt varanda krona, säger Ulrika Jupiter.

Gapanalys ger svar

Goodpoints analysverktyg hjälper kundföretaget att identifiera de luckor som finns i verksamheten jämfört mot standarden. Standardens sju kärnområden går då igenom, ett efter ett. Genom att intervjua nyckelpersoner och andra från olika delar av organisationen får de in nödvändig information, som sedan värderas och omvandlas till siffror för att slutligen presenteras i form av så kallade spindeldiagram. Dessa ger på ett snabbt sätt en god överblick var ens styrkor och svagheter ligger. Goodpoint undersöker även hur väl företaget lever upp till standardens sju principer.

Uppdraget avslutas med en workshop med ledningsgruppen. Konsulterna går då igenom

analysresultatet, diskuterar gapen och hjälper till att prioritera vad företaget behöver ta tag i först. Hos Cleano valde de att förbättra sig inom kärnområdena mänskliga rättigheter, ansvarsfulla affärsmetoder, organisationsstyrning och miljö.

– Vår uppförandekod visade sig vara otydlig samt dåligt införd i organisationen och ute hos våra leverantörer. Även inom miljöområdet där vi har jobbat länge finns en del att åtgärda. Enligt standarden ska vi ange vår energianvändning som utsläpp koldioxid. Tidigare har vi angett den endast som en procentuell minskning. Det får vi komplettera med, säger Ulrika Jupiter.

Några ytterligare luckor i verksamheten som Cleano håller på/kommer att ta tag i är: föra in mångfaldsperspektivet i marknadskommunikationen, identifiera sina intressenter, ta fram en kommunikationsplan och vidareutveckla nuvarande miljöredovisning till en hållbarhetsredovisning.

Viktigt vrida och vända

Att ta in konsulter i arbetet med standarden har varit mycket värdefullt enligt Ulrika Jupiter:

– En del saker i standarden som arbetsvillkor, barnarbete och facklig verksamhet har varit svåra att tolka för svenska förhållanden och vår verksamhet. Till en början reflekterade vi inte ens över att de berörde oss. Det kändes så självklart att de inte skulle vara några problem för oss. Där har Goodpoint hjälpt oss att tolka genom att vrida, vända och ifrågasätta.

Malin Möller

»På kort sikt kan ISO 26000 öka intresset för socialt ansvarstagande. På längre sikt ger den en gemensam vokabulär och definition för vad socialt ansvar är. I förlängningen bör den leda till förbättrade villkor i världen.«

»Ska din organisation börja jobba med ISO 26000 rekommenderar jag att ni gör en ordentlig nuläges-/gapanalys. Vad gör vi och vad gör vi inte? Det gäller att jobba fokuserat och strukturerat för standarden är omfattande.«

Malin Möller är seniorkonsult på Goodpoint

Cleano har efter analysen jobbat vidare på egen hand med att ta fram handlingsplan, bestämma åtgärder för prioriterade kärnområden och utse ansvariga för dessa åtgärder. Samtliga ansvariga bildar tillsammans med miljö- och kvalitetschef, vd och marknadschef deras arbetsgrupp inom ISO 26000. De har sitt första möte i slutet av januari 2010. Därefter blir det ny kick-off med hela personalen för att informera och skapa engagemang för arbetet.

Vid en jämförelse mellan ISO 26000 och miljöledningssystemet ISO 14001 och kvalitetsledningssystemet ISO 9001 är det en hel del som skiljer. ISO 26000 är mer detaljerad och talar exakt om hur du ska göra, till skillnad från ISO 14001 och 9001 som ger lite friare händer. Ett exempel: ISO 14001 ställer krav på att organisationen ska ha miljömål, men ISO 26000 kräver att organisationen ska ha miljömål specifikt på sina utsläpp. Intressentperspektivet är också mycket tydligare i ISO 26000.

Erfarenhet bra men inget måste

Att tidigare ha jobbat enligt ett ledningssystem är inget måste för att klara av att införa ISO 26000, men är en fördel.

– Har din organisation redan ett etablerat ledningssystem är det lättare att ta in det här också. Men så småningom tror jag att vi kommer att hitta många som bara jobbar med ISO

26000 och inte de andra, säger *Malin Möller*, uppdragsansvarig och en av konsulterna på Goodpoint som hjälpt Cleano.

Ställt saker på sin spets

På Cleano är de helt inne på att ISO 26000 ska läggas in i det befintliga integrerade ledningssystemet för miljö och kvalitet. Vid deras interna revisioner av systemet kommer därför också deras nya arbete med ISO 26000 att stämmas av.

– Systemen ska successivt växa in i vår vanliga verksamhet. Det är jätteviktigt att de kommer in och utgör en naturlig del, annars är det svårt att hålla liv i frågorna. Men framför allt kräver ett integrerat system mindre resurser, säger *Ulrika Jupiter*.

Grovt räknat har arbetet med ISO 26000 uppskattningsvis tagit fyra till fem manveckor effektiv tid totalt sett under det gångna året. Där ingår miljö- och kvalitetschefens arbete med att hålla samman det samt extraarbete för ansvariga för olika åtgärder. Konsulterna har lagt ned runt två manveckor på att hjälpa Cleano.

– Arbetet med ISO 26000 har fått oss att bli tydligare med vad som är rätt och fel. Det har ställt saker på sin spets, säger *Towe Grew*, vd för de svenska bolagen inom Cleano Group, som också tror att resten av koncernen följer efter här så småningom. De brukar göra det.

AV ANNE NILSSON

»WWW. Läs mer på webben om arbetet med att ta fram standarden som påbörjades 2005 och planeras vara helt färdigt hösten 2010. Det har varit ett unikt och komplext projekt inom ramen för ISO då det involverat så många personer – 400 experter från 90 länder. Informationen finns på www.sis.se/sr.

Så gjorde Cleano – steg för steg

Cleano Group

Inriktning: Helägt familjeföretag som tillverkar och säljer produkter samt erbjuder service inom ren disk och god hygien till företag och konsumenter.

Bolag: Diskteknik AB, Diskteknik OY, Lubeco AS, Jasico AB och Cleano AB.

Huvudkontor: Vallentuna, norr om Stockholm.

Anställda: 180.

Omsättning: 29 miljoner euro (2008).

Certifikat: ISO 14001 (miljöledning) och ISO 9001 (kvalitetsledning) i de svenska bolagen.

STEG 1) Konsulter gör en analys av verksamheten för att hitta luckorna mot ISO 26000. Vad uppfyller Cleano redan idag? Vad saknas?

STEG 2) Ledningsgruppen deltar i en workshop där konsulterna tillsammans med dem diskuterar luckorna och vad Cleano ska ta tag i först.

STEG 3) Cleano tar fram en handlingsplan för det fortsatta arbetet, bestämmer vilka åtgärder som ska göras och utser ansvariga för dessa.

STEG 4) Arbetsgrupp tillsätts där samtliga ansvariga för åtgärder ingår plus miljö- och kvalitetschef, vd och marknadschef.

STEG 5) Kick-off genomförs kring ISO 26000 för hela personalen för att informera och skapa engagemang.

FOTO: CLEANO GROUP